

DOELEN VOOR DE KRINGLEIDER (14 min.)

De kringleden helpen aanvaarden:

1. dat een gelovige gerechtvaardigd wordt uit genade door geloof en niet door de werken van de wet.
2. dat de gelovige behoort te leven als een gelovige (gerechtvaardigde) uit genade door geloof binnen de grenzen van de morele wet.

I. AANBIDDING (14 min.)

1. Gebed.

Bid voor Gods leiding door zijn Geest, bewust te worden van Gods aanwezigheid en te luisteren naar zijn stem.

2. Meditatie.

Aanbidding is je toewijden aan Gods morele volmaaktheid.

Thema: God is moreel volmaakt.

Lees onderstaande Bijbelgedeelten. Lees de uitleg voor of leg het in eigen woorden uit.

Deuteronomium 10:17-18

17 Want de HEER, uw God, is de hoogste God en Heer. Hij is de grote, de machtige, de ontzagwekkende God. Hij handelt zonder aanzien des persoons en is onomkoopbaar; 18 Hij verschaft weduwen en wezen recht, neemt vreemdelingen in bescherming en voorziet hen van voedsel en kleding.

Deuteronomium 16:18-19

18 Stel in alle steden die de HEER, uw God, u in uw stamgebieden zal geven, rechters en griffiers aan, die zorg moeten dragen voor een zuivere rechtspraak. 19 U mag de rechtsgang niet beïnvloeden en niet partijdig zijn. U mag geen steekpenningen aannemen, want steekpenningen maken het oog van de wijze blind en de stem van de rechtvaardige vals.

a. God is onpartijdig.

Je bent 'partijdig' wanneer je meer geduld en vriendelijkheid toont aan bepaalde mensen; wanneer je vooroordelen tegen bepaalde mensen koestert, wanneer je onredelijke en ongunstige gedachten over bepaalde mensen hebt, of wanneer je bepaalde mensen voortrekt, bv. de rijken, de machtigen en de beroemdheden. Je hebt een 'vooordeel' wanneer je een mening of oordeel over iemand vormt voordat je de feiten kent, of wanneer je de feiten die dat tegenspreken veronachtzaamt.

God trekt de 'aanzienlijke' mensen niet voor, maar begunstigt ook niet de armen (Leviticus 19:15¹). Hij discrimineert geen enkel mens. Hij gaat juist om met mensen uit alle rassen, culturen, sociale posities of vermogens (Handelingen 10:28,34-35²).

b. God neemt geen omkoopgeschenk aan.

Mensen die afgoden dienen kopen dikwijls hun goden en hun priesters om met geschenken. Psalm 115 waarschuwt dat mensen die afgoden dienen uiteindelijk worden als hun afgoden. Hun afgoden zijn corrupt en ontvangen omkoopgeschenken. Daarom worden de mensen die hen dienen zelf ook corrupt en ontvangen omkoopgeschenken!

God is onomkoopbaar! Je kunt Hem niet voor jouw standpunt winnen. Je kunt Hem niet omkopen om jou een gunst te bewijzen door bijvoorbeeld aan Hem via de kerk geld te geven, bepaalde godsdienstige rituelen te doen, of door goede werken te doen. De levende God is onomkoopbaar! De levende God kan niet gemanipuleerd worden! De levende God gaat op zijn eigen voorwaarden met ons om en niet op onze voorwaarden!

c. God komt op voor de zwakken.

Er zijn mensen die geloven in 'the survival of the fittest' (de sterkste blijft over) of 'might makes right' (macht is recht)! Zij buiten uit en onderdrukken weeskinderen, weduwen, ouderen, alleenstaande vrouwen of vreemdelingen.

In tegenstelling tot de onderdrukkers en uitbuiters komt God op voor de zwakken. Voor degenen die geen vader hebben is Hij een Vader. Voor degenen die geen man hebben is hij een Beschermers. Voor degenen die alleen zijn is Hij een Vriend. Degenen die een knuffel nodig hebben, neemt Hij op in zijn armen (vgl. Hosea 11:3-4, GNB³). God zorgt vooral dat mensen voeding, kleding en een dak boven hun hoofd krijgen. God zal uiteindelijk ook de onderdrukker, uitbuiters en afpersers straffen.

¹ **Leviticus 19:15** Wees niet partijdig wanneer je rechtspreekt. Trek onaanzielijken niet voor en zie machthebbers niet naar de ogen. Spreek rechtvaardig recht over je naasten.

² **Handelingen 10:28, 34-35** Hij zei tegen hen: 'U weet dat het Joden verboden is met niet-joden om te gaan en dat ze niet bij hen aan huis mogen komen, maar God heeft me duidelijk gemaakt dat ik geen enkel mens als verwerpelijk of onrein mag beschouwen.

34 Daarop nam Petrus het woord en zei: 'Nu begrijp ik pas goed dat God geen onderscheid maakt tussen mensen, 35 maar dat hij zich het lot aantrekt van iedereen, uit welk volk dan ook, die ontzag voor hem heeft en rechtvaardig handelt.

³ **Hosea 11:3-4** (GNB) 3 Terwijl ik het toch was die Israël leerde lopen en het op mijn armen nam. Maar zij wilden niet erkennen dat ik hen verzorgde. 4 Ik leidde hen met zachte hand en voerde hen liefdevol mee. Als ouders die hun kind opbeuren om het tegen de wang te drukken, zo was ik voor hen. Ik boog mij naar ze toe en ik gaf hun te eten.

Jesaja 5:8, 11-12, 20-23

8 Wee degenen die zich huis na huis toe-eigenen,
die akker na akker samenvoegen,
tot er voor niemand meer ruimte is
en zij alleen het land bewonen.

11 Wee degenen die 's ochtends in alle vroegte
naarstig op zoek gaan naar drank,
die zich tot diep in de nacht door wijn laten benevelen.

12 Bij al hun drinkgelagen klinkt muziek
van lier en tamboerijn, van trommel en fluit.
Maar voor de daden van de HEER hebben zij geen oog,
wat Hij tot stand brengt zien ze niet.

20 Wee degenen die het kwade goed noemen
en het goede kwaad,
die het licht tot duisternis maken
en het duister tot licht,
die van zoet bitter maken
en van bitter zoet.

21 Wee degenen die wijs zijn in eigen ogen,
die naar eigen oordeel verstandig zijn.

22 Wee degenen die helden zijn in het drinken,
die dapper zijn als er wijn wordt geschonken,

23 die voor een geschenk de schuldige gelijk geven
en de rechtvaardige beroven van zijn recht.

d. God heeft absolute normen en waarden (standaarden).
God heeft een moreel en geestelijk systeem van waarden.
God is altijd heilig, d.w.z. afgezonderd van wat verkeerd,
slecht, onrechtvaardig, onheilig en goddeloos is én
toegewijd aan wat recht, goed, rechtvaardig, heilig en
goddelijk is. Zijn morele systeem is nooit relatief, nooit
afhankelijk van de omstandigheden of tijdperiode waarin
mensen leven. Gods morele waarden zijn altijd absoluut!
Alle woorden van God bedoelen precies wat ze zeggen. Hij
wil dat mensen Hem heel goed begrijpen. Gods systeem
van waarden, uitgedrukt in geboden en verboden, ligt vast
in alle culturen en door heel de wereldgeschiedenis heen.
Zijn systeem van waarden is dus het vaste punt en de
absolute standaard voor wat 'recht' en 'goed' en 'waar' is.

Wie Gods systeem van waarden overtreedt, zal geen vrede
ervaren en zal uiteindelijk voor Gods rechterstoel komen
te staan. Maar degenen, die Gods systeem van waarden
gehoorzamen, zullen een goed geweten hebben, zullen
vrede ervaren en zullen in veel grotere veiligheid leven. Zij
zullen weten hoe God over hen denkt en zullen weten hoe
ze zich moeten gedragen bij andere mensen.

3. Aanbidding.

Laat iedereen in de kring om de beurt (in één of twee
zinnen) God aanbidden als Degene die moreel volmaakt
is.

II. INLEIDING THEMA (1 min.)

Het thema voor deze bijeenkomst is:

De wet en de genade (Mozes).

Lees voor of leg uit.

God maakte zijn verbond met Abraham in 2092 v.C. toen
Abraham 75 jaar oud was. Volgens de Hebreeuwse tekst
van Exodus 12:40-41 woonde de Israëlieten 430 jaar in
Egypte (1877-1447 v.C.). Dus voegde God de wet 645
jaar na zijn oprichting van het verbond toe aan het
verbond. Maar Paulus volgt de berekening van de Griekse
vertaling van het Oude Testament (de Septuaginta) die in
Exodus 12:40-41 zegt: "de Israëlieten verbleven 430 jaar
in Egypte *en in het land van Kanaän*" (Galaten 3:17).

God is en blijft de God van het verbond. Wanneer hij 645
jaar later de wet via Mozes aan zijn volk geeft, dan
vervangt God niet het verbond (van genade) met Abraham
door een ander verbond (van de wet).

1. Gods wet als Wegwijzer.

*God voegt de wet aan het verbond toe om zijn verbondsvolk
te leren hoe zij als Gods verbondsvolk horen te leven en om
hen te bewaren voor verderf.* Nergens in het Oude of het
Nieuwe Testament is de wet een middel om
gerechtvaardigd (verlost) te worden en zo een lid van Gods
volk te worden!

In zowel het Oude Testament als het Nieuwe Testament
is de wet een verzameling van door God bepaalde regels.
God geeft deze regels aan zijn verbondsvolk om hen te
leren hoe zij als zijn volk horen te leven en hoe ze daarvan
Gods zegeningen mogen ontvangen in plaats van getroffen
te worden door zijn vervloekingen (vgl. Exodus 20:1-17;
Deuteronomium 28:1-2,15⁴).

2. Gods wet als Rechter.

*God voegt de wet aan het verbond toe om aan mensen te
tonen dat zij echt zondig en verloren zijn en een Verlosser
nodig hebben.* In zowel het Oude Testament als het
Nieuwe Testament leert de wet aan mensen wat 'zonde' is
en hoe groot hun zonde is. De wet leert dat ze al
veroordeeld en verloren zijn, tenzij er verzoening voor hun
zonden gedaan is.

⁴ Deuteronomium 28:1-2,15 1 Mozes sprak: 'Als u de HEER, uw
God, gehoorzaam bent en al zijn geboden, zoals ik ze u vandaag heb
voorgehouden, zorgvuldig naleeft, zal hij u hoog boven alle andere
volken op aarde verheffen. 2 En omdat u hem gehoorzaamt, zullen u
deze zegeningen toevallen: ... 15 Maar als u de HEER, uw God, niet
gehoorzaamt en zijn geboden en wetten, zoals ik ze u vandaag heb
voorgehouden, niet nauwkeurig naleeft, zullen deze vervloekingen u
treffen: ...

III. UITWISSELING STILLE TIJD (30 min.)

Laat iedereen in de kring om de beurt in het kort vertellen of voorlezen wat hij of zij uit één of meerdere van de stille tijden uit de toegewezen Bijbelgedeelten geleerd heeft.

Thema: De wet en de genade

- Dag 1^{BS} Exodus 20:1-17.
De morele wet in het Oude Testament.
- Dag 2 Romeinen 13:8-10.
De morele wet in het Nieuwe Testament (vgl. Marcus 12:28-34).
- Dag 3 Romeinen 5:1-11.
Gods genade ervaar je pas echt door geloof in Jezus Christus.
- Dag 4 Romeinen 9:6-18.
Gods genade is een geschenk.
Je kunt het niet verdienen
- Dag 5 Kolossenzen 2:13-15.
Jezus Christus heeft de wet vervuld.
- Dag 6 Efeziërs 2:11-18.
De ceremoniële wet vervuld en buiten werking gesteld.
- Dag 7 Galaten 3:19-25.
Doel van de wet: houdt toezicht tot de komst van Christus.
- Dag 8 1 Timoteüs 1:8-11.
Doel van de wet: doet de zonde kennen.
- Dag 9 Hebreëen 7:11-28.
Het priesterschap in de ceremoniële wet is vervuld.
- Dag 10 Hebreëen 9:8-28.
Offeranden in ceremoniële wet vervuld.

IV. EXTRA UITWISSELING (15 min.)

Onderdeel IV is optioneel. Indien er na de uitwisseling van stille tijd nog tijd overblijft, kan onderstaande als extra gespreksstof dienen.

1. Bespreking studie.

Bespreek eventueel de studie n.a.v. een aantal van onderstaande vragen.

Thema: Gods wet en Gods genade

- Waarom werd in de tijd van Mozes de wet toegevoegd aan het genadeverbond?
- Waaruit bestaat de morele wet in de Bijbel?
- Wat zijn de doelen van de morele wet?
- Waaruit bestonden de ceremoniële wetten van het Oude Testament?
- Wat was het doel van de ceremoniële wet van het Oude Testament?
- Waaruit bestonden de burgerlijke wetten van Israël?

- Wat was het doel van de burgerlijke of sociale wetten?
- Hoe heeft Jezus Christus de wet volbracht en vervuld?
- Wat betekent het om onder de genade te leven?

2. Toewijding.

Laat de kringleden over de volgende vragen nadenken en hun antwoorden opschrijven in hun map:

- “Op welke manier leef je?”
- “Leef je als iemand die nog onder de wet leeft of als iemand die iedere dag onder de genade leeft?”

3. Persoonlijke uitwisseling.

Bespreek eventueel de persoonlijke voortgang en toewijding. Is er iemand die nog iets wil uitwisselen over (zijn leven met Jezus in) de afgelopen tijd? Is er iets wat iemand moeilijk vindt? Hoe voelt hij/zij zich eronder?

V. MEMORISATIE (5 min.)

1. Overhoring.

Laat de kringleden twee aan twee elkaars memorisatieverzen overhoren (de laatste vijf verzen).

2. Memorisatie van het nieuwe Bijbelvers.

Verduidelijk het memorisatievers.

DE WET Romeinen 13:8

Wees elkaar niets schuldig,
behalve liefde,
want wie de ander liefheeft,
heeft de gehele wet vervuld.
Romeinen 13:8 (NBV)

3. Repetitie van de Bijbelboeken.

De 5 poëtische boeken en de 5 grote profetische boeken:
Job, Psalmen, Spreuken, Prediker, Hooglied, Jesaja,
Jeremia, Klaagliederen, Ezechiël, Daniël.

VI. BIJBELSTUDIE (45 min.)

Thema: De Tien Geboden.

1. Bijbelstudie.

Gebruik de 5-stappenmethode en bestudeer:

Exodus 20:1-17.

- Toen sprak God deze woorden:
- ‘Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd.
- Vereer naast Mij geen andere goden.
- Maak geen godenbeelden, geen enkele afbeelding van iets dat in de hemel hier boven is of van iets beneden op de aarde of in het water onder de aarde.
- Kniel voor zulke beelden niet neer, vereer ze niet, want Ik, de HEER, uw God, duld geen andere goden naast Mij. Voor de schuld

van de ouders laat Ik de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde, wanneer ze Mij haten; **6** maar als ze Mij liefhebben en doen wat Ik gebied, bewijs Ik hun mijn liefde tot in het duizendste geslacht.

7 Misbruik de naam van de HEER, uw God, niet, want wie zijn naam misbruikt laat Hij niet vrijuit gaan.

8 Houd de sabbat in ere, het is een heilige dag. **9** Zes dagen lang kunt u werken en al uw arbeid verrichten,

10 maar de zevende dag is een rustdag, die gewijd is aan de HEER, uw God; dan mag u niet werken. Dat geldt voor u, voor uw zonen en dochters, voor uw slaven en slavinnen, voor uw vee, en ook voor vreemdelingen die bij u in de stad wonen. **11** Want in zes dagen heeft de HEER de hemel en de aarde gemaakt, en de zee met alles wat er leeft, en op de zevende dag rustte Hij. Daarom heeft de HEER de sabbat gezegend en heilig verklaard.

12 Toon eerbied voor uw vader en uw moeder. Dan wordt u gezegend met een lang leven in het land dat de HEER, uw God, u geven zal.

13 Pleeg geen moord.

14 Pleeg geen overspel.

15 Steel niet.

16 Leg over een ander geen vals getuigenis af.

17 Zet uw zinnen niet op het huis van een ander, en evenmin op zijn vrouw, op zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel, of wat hem ook maar toebehoort.'

2. Nadruk.

- a. De morele geboden (wetten) werden gegeven in de context van verlossing. De morele wetten werden niet gegeven als een middel om gerechtvaardigd (verlost) te worden, maar als een regel hoe men als Gods verlost volk moest leven.
- b. De Tien Geboden (morele wetten) werden samen met de ceremoniële wetten en de burgerlijke wetten aan het volk Israël gegeven in de oudtestamentische periode van voorbereiding (op de komst van de Messias). Daarom bevatten ze ook nog ceremoniële (de zevende dag) en culturele (afgodsbeelden, dienaren en vee) aspecten.
- c. De eerste vier geboden leggen de nadruk op de relatie tot God en de laatste zes geboden leggen de nadruk op de relatie tot de medemens. Jezus somt de Tien Geboden op in Matteüs 22:37-40⁵ en Marcus 12:29-31⁶.

⁵ **Matteüs 22:37-40** Hij antwoordde: 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand. **38** Dat is het grootste en eerste gebod. **39** Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf. **40** Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Wet en de Profeten staat.'

⁶ **Marcus 12:29-31** Jezus antwoordde: 'Het voornaamste is: "Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer (NBG: 'de HERE is één'); **30** heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht." **31** Het op een na belangrijkste is dit: "Heb uw naaste lief als uzelf." Er zijn geen geboden belangrijker dan deze.'

3. Uitleg voor de kringleider.

20:3. Het eerste gebod – verbiedt polytheïsme, afgoderij, animisme, spiritisme en occultisme en gebiedt de aanbidding van de éniige ware en levende God, die Zich in en door Jezus Christus geopenbaard heeft.

a. De enige ware en levende God aanbidden.

Het eerste gebod verbiedt de aanbidding van andere goden in andere godsdiensten. Het eerste gebod verbiedt ook animisme, spiritisme en occultisme, waarin andere geesten dan de HEER aanbeden worden (Deuteronomium 18:9-12⁷). De HEER is de éniige ware en levende God (Jesaja 43:10b-11⁸; 44:6⁹; 45:5,21b,22¹⁰) en de gelovigen behoren volkomen toegewijd te zijn aan Hem alleen.

Hoewel mensen van andere godsdiensten specifieke 'goden' aanbidden, zijn deze 'goden' niet de ware en levende God. Deze goden zijn door de mensen zelf verzonnen of ze zijn verdraaiingen van de éne ware en levende God. Vóór en ná de HEER bestaat er geen god! Het Nieuwe Testament bevestigt het Oude Testament (Marcus 12:29-30¹¹; 1 Korintiërs 8:6¹²).

b. De éne ware en levende God openbaart Zich in en door Jezus Christus (Kolossenzen 1:15).

God de Zoon en God de Vader zijn één (Johannes 10:30). Wie God de Zoon ontvangt, ontvangt ook God de Vader (Matteüs 10:40). Wie God de Zoon verwerpt, verwerpt ook God de Vader (Lucas 10:16). Wie God de Zoon niet eert, eert ook God de Vader niet (Johannes 5:23). Wie God de Zoon loochent, heeft ook God de Vader niet, maar wie God de Zoon belijdt, heeft ook God de Vader (1 Johannes 2:23). (Zie ook Johannes 8:19; 12:44; 13:20; 14:9; 15:23; 1 Johannes 4:3; 5:12).

⁷ **Deuteronomium 18:9-12** Wanneer u in het land komt dat de HEER, uw God, u geven zal, mag u de verfoeilijke praktijken van de volken daar niet navolgen. **10** Er mag bij u geen plaats zijn voor mensen die hun zoon of dochter als offer verbranden, en evenmin voor waarzeggers, wolkenschouwers, wichelaars, tovenaars, **11** bezweerders, en voor hen die geesten raadplegen of doden oproepen. **12** Want de HEER verafschuwt mensen die zulke dingen doen, en om die verfoeilijke praktijken verdrijft hij deze volken voor u

⁸ **Jesaja 43:10b-11** Vóór mij is er geen god gevormd, en na mij zal er geen zijn. **11** Ik, ik ben de HEER! Buiten mij is er niemand die redt.

⁹ **Jesaja 44:6** Dit zegt de HEER, Israëls koning en bevrijder, de HEER van de hemelse machten: Ik ben de eerste en de laatste, er is geen god buiten mij.

¹⁰ **Jesaja 45:5,21b-22** **5** Ik ben de HEER, er is geen ander, buiten mij is er geen god. Ik heb je omgord met wapens, ofschoon je me niet kende. **21b** Buiten mij is er geen god. Alleen ik ben een rechtvaardige God, alleen ik breng redding. **22** Keer terug naar mij en laat je redden, ook jullie aan de einden der aarde; want ik ben God, er is geen ander. **22** Keer terug naar mij en laat je redden, ook jullie aan de einden der aarde; want ik ben God, er is geen ander.

¹¹ **Marcus 12:29-30** **29** Jezus antwoordde: 'Het voornaamste is: "Luister, Israël! De Heer, onze God, is de enige Heer; **30** heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand en met heel uw kracht."

¹² **1 Korintiërs 8:6** wij weten: er is één God, de Vader, uit wie alles is ontstaan en voor wie wij zijn bestemd, en één Heer, Jezus Christus, door wie alles bestaat en door wie wij leven.

c. *De straf op de overtreding van het eerste gebod.*
In andere gedeelten van het Oude Testament werden de juridische wetten van Israël toegepast op degenen die het eerste gebod overtraden. Gelovigen mogen geen andere goden aanroepen, d.w.z. in hun aanbidding noemen (Exodus 23:13¹³). Degenen die aan andere goden offers brengen, worden uit de gemeenschap van gelovigen uitgebannen (Exodus 22:20 HSV¹⁴). Iedere valse profeet of familielid of vriend of stad, die mensen aftrekt van de HEER, moet ter dood gebracht worden (Deuteronomium 13:1-18; 18:20). Tovenaren, mediums en mensen, die spiritisten bezoeken, moeten uitgeroeid worden (Exodus 22:18 HSV¹⁵; vgl. Leviticus 20:6,27).

Hoewel het eerste gebod volledig van kracht blijft, zijn de juridische straffen op overtreding van het eerste gebod vanaf de eerste komst van Christus NIET meer van toepassing, omdat Christus alle wetten vervuld heeft, vervangen heeft met de principes van het Koninkrijk van God en samengevat heeft met het gebod van de liefde.

20:4-6. Het tweede gebod – verbiedt het maken van afbeeldingen van welke god dan ook en gebiedt de aanbidding van God in geest en in waarheid.

a. *De éne ware en levende God in geest en waarheid aanbidden.*

God gaf het tweede gebod net nadat de Israëlieten uit Egypte gekomen waren, waar zij gezien hadden hoe de Egyptenaren afgoden aanbaden. Die goden leken op een arend in de hemel, de stier op de aarde en een vis in het water. Hoewel mensen van nature streven om God zichtbaar te maken, mogen zij niets aanbidden dat door mensen gemaakt wordt, dat gezien kan worden, gehoord kan worden en aangeraakt kan worden. De éniige ware en levende God is Geest en wie hem aanbidden, moeten hem in geest en in waarheid aanbidden (Johannes 4:23-24¹⁶).

Christenen mogen voor zichzelf een duidelijk beeld vormen van wie en hoe God is, maar alleen door Jezus Christus goed te leren kennen. Wie Jezus Christus ‘gezien’ heeft, heeft ook God de Vader ‘gezien’ (Johannes 14:9¹⁷). Christenen maken de onzichtbare God ook zichtbaar voor mensen door Jezus Christus te verkondigen, door

¹³ **Exodus 23:13** Houd je verre van alles waarvoor ik jullie heb gewaarschuwd. Roep geen andere goden aan, laat hun naam niet over je lippen komen.

¹⁴ **Exodus 22:20 (HSV)** Wie aan de goden offert, en niet uitsluitend aan de HEERE, die moet verdelgd worden.

¹⁵ **Exodus 22:18 (HSV)** Een tovenares mag u niet laten leven.

¹⁶ **Johannes 4:23-24** 23 Maar er komt een tijd, en die tijd is nu gekomen, dat wie de Vader echt aanbidt, hem aanbidt in geest en in waarheid. De Vader zoekt mensen die hem zo aanbidden, 24 want God is Geest, dus wie hem aanbidt, moet dat doen in geest en in waarheid.’

¹⁷ **Johannes 14:9** Jezus zei: ‘Ik ben nu al zo lang bij jullie, en nog ken je me niet, Filippus? Wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. Waarom vraag je dan om de Vader te mogen zien?’

vertrouwelijk met Jezus Christus om te gaan en door steeds meer te veranderen naar het beeld van Christus.

b. *De vernietiging van afbeeldingen van God in eigen bezit.*
De gelovigen gedurende de oudtestamentische periode werden bevolen alle vormen van afgoderij uit hun midden te vernietigen. Ze moesten de altaren aan de afgoden slopen, hun gewijde stenen verbrijzelen, hun Asjerapalen omhakken en hun godenbeelden verbranden (Deuteronomium 7:5). Ze moesten de afgodspriesters, dodenbezweerders en waarzeggers doden en de tempels, altaren en huisgoden (terafim) vernietigen (2 Koningen 23:4-24). Maar ook de gelovigen tijdens de nieuwtestamentische periode verbrandden hun toverboeken in het openbaar (Handelingen 19:19¹⁸).

Hoewel het tweede gebod volledig van kracht blijft, was de juridische opdracht om alle afgodsbeelden in het land te vernietigen alleen bedoeld voor het volk Israël. Vanaf de eerste komst van Christus moeten gelovigen alleen de afgodsbeelden en huisgoden en huisaltaren in hun eigen bezit vernietigen en een voorbeeld zijn in het aanbidden van God in geest en in waarheid voor alle afgodendienaren in hun land.

20:7. Het derde gebod – gebiedt het juiste gebruik van de naam van God.

a. *Vloeken in de Naam van de HEER.*

Iedere persoon in Israël, die vloekte en daarbij de Naam van de HEER gebruikte, lasterde de HEER en moest door de hele volksvergadering gestenigd worden (Leviticus 24:14-16¹⁹). Dus, Gods Naam gebruiken bij het vloeken is een heel ernstige overtreding!

De Joodse leraren (rabbijnen) hebben het woord ‘lasteren’ ten onrechte uitgelegd als ‘niet uitspreken’. Daardoor ontstond onder de Joden de traditie om de Naam van de HEER (Hebreeuws: geschreven als JHWH, uitgesproken als JaHWeH) helemaal *nooit* uit te spreken, want het noemen van deze Naam zou ‘lasteren’ zijn. Wanneer de Joden bij het lezen van het Oude Testament de Naam van de HEER (JHWH) tegen komen, dan spreken zij uit respect een andere naam uit, namelijk, ‘Heer’ (Hebreeuws: ‘Edonai’, met de klinkers E,O en A). (Vandaar de moderne

¹⁸ **Handelingen 19:19-20** 19 Onder hen waren ook velen die magie hadden bedreven, maar die nu hun boekrollen verzamelden en publiekelijk verbrandden. Toen de waarde ervan werd berekend, kwam men uit op een bedrag van vijftigduizend zilverstukken. 20 Zo zegevierde het woord van de Heer en vond het steeds meer gehoor.

¹⁹ **Leviticus 24:14-16** 14 ‘Brenge degene die gevloekt heeft buiten het kamp. Allen die het gehoord hebben, moeten hun hand op zijn hoofd leggen en hij moet door de voltallige gemeenschap gestenigd worden. 15 En tegen de Israëlieten moet je zeggen: “Wie zijn God vervloekt, zal de gevolgen van zijn zonde dragen. 16 Wie de naam van de HEER lastert moet ter dood gebracht worden, die moet door de voltallige gemeenschap worden gestenigd. Of het nu een vreemdeling is of een geboren Israëliet, wie mijn naam lastert moet ter dood gebracht worden.”

misvatting dat de naam van de HEER als 'JeHoWaH' uitgesproken moet worden).

Maar in de hele Bijbel verbiedt God niet *het uitspreken* van zijn Naam, 'HEER' (JHWH), maar wel *het misbruik* van zijn Naam. Natuurlijk mogen christenen tot de HEER bidden en over de HEER spreken!

b. Vals profeteren in de Naam van de HEER.

Iemand die beweerde een profeet te zijn en in Gods Naam dingen verkondigde die God helemaal niet gezegd had, moest gedood worden (Deuteronomium 18:20²⁰).

Er waren drie hele goede toetsen om te zien of iemand echt een profeet van de éne ware en levende God was: Ten eerste. Alleen als hij profeteerde vóór de eerste komst van Jezus Christus. Alle mensen die beweren 'een profeet' te zijn ná de eerste komst van Jezus Christus zijn geen echte profeten (mondstukken van Gods openbaring) (vgl. Matteüs 11:13²¹; Hebreëën 1:1-2a²²).

Ten tweede. Alleen als zijn woorden helemaal overeenstemden met de woorden van de andere profeten in de Bijbel. Er zijn véél overeenkomsten en géén tegenstrijdigheden in de geschriften van de meer dan 18 profeten in het Oude Testament. Dat kan niet gezegd worden van de geschriften van mensen die beweerden 'een profeet' te zijn ná de eerste komst van Christus.

Ten derde. Alleen als hun 'profetieën' inderdaad uitkomen (Deuteronomium 18:21-22²³). Honderden profetieën uit het Oude Testament in de Naam van de HEER zijn allemaal in vervulling gegaan (vgl. het Evangelie van Matteüs). Maar er is geen bewijs dat zelfs een 'profetie' van deze andere 'profeten' in vervulling is gegaan.

c. Zweren bij de Naam van de HEER.

Mensen mogen ook niet (valselijk) zweren bij Gods Naam (Leviticus 19:12). In een rechtszaak worden getuigen soms gevraagd met de hand op de Bijbel te zweren dat zij alleen de waarheid zullen vertellen. Een christen mag op grond van de woorden van Jezus in Matteüs 5:33-37²⁴ zeggen dat

---

²⁰ Deuteronomium 18:20 Maar als een profeet de euvele moed heeft om in mijn naam iets te zeggen dat ik hem niet heb opgedragen, of om in de naam van andere goden te spreken, dan moet hij ter dood gebracht worden.

²¹ Matteüs 11:13 (NBG) Want al de profeten en de wet hebben geprofeteerd tot Johannes toe.

²² Hebreëën 1:1-2a Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten, 2 maar nu de tijd ten einde loopt heeft hij tot ons gesproken door zijn Zoon.

²³ Deuteronomium 18:21-22 Misschien vraagt u zich af: Is er een manier om te bepalen of een profetie al dan niet van de HEER komt? 22 Die is er inderdaad: als een profeet zegt te spreken in de naam van de HEER, maar zijn woorden komen niet uit en er gebeurt niets, dan is dat geen profetie van de HEER geweest. Heb geen ontzag voor een profeet die zich dat aanmatig.

²⁴ Matteüs 5:33-37 Jullie hebben ook gehoord dat destijds tegen het volk werd gezegd: "Leg geen valse eed af, voor de Heer gedane geloften moeten worden ingelost." 34 En ik zeg jullie dat je helemaal niet moet zweren, noch bij de hemel, want dat is de troon van God, 35 noch bij de aarde, want dat is zijn voetenbank, noch bij Jeruzalem, want dat is de

hij niet op deze wijze wil zweren, maar dat hij belooft de hele waarheid te vertellen.

20:8-11. Het vierde gebod – gebiedt het juiste gebruik van 'de rustdag'.

a. De rustdag gedurende de oudtestamentische periode.

Nadat God de schepping in zes scheppingsdagen voltooid had, rustte Hij op de zevende scheppingsdag. In tegenstelling tot de eerste zes scheppingsdagen had de zevende scheppingsdag geen einde (Genesis 2:1-4)! Deze zevende scheppingsdag dient als voorbeeld voor twee belangrijke zaken: de tijdelijke rustdag op aarde en de eeuwige rusttijd in de hemel.

De tijdelijke rustdag op aarde. Het vierde gebod verbiedt niet alleen het verkeerde gebruik van de rustdag, één dag rusten na zes dagen werken, maar beveelt de mens ook wat hij moet doen op deze rustdag. De zevende dag is om 'uit te rusten' van al het werk gedurende de voorafgaande week en om 'op adem te komen', weer verfrist te worden (Exodus 23:12²⁵). De gelovige moet zich afvragen: "Wat kan ik het beste doen om van mijn werk uit te rusten en weer verfrist te worden?"

En de zevende dag is om met andere gelovigen in 'een heilige samenkomst' (NBG) bijeen te komen om de HEER te dienen (Leviticus 23:3²⁶). De gelovige moet zich afvragen, "Waar en hoe vier ik een heilige bijeenkomst met andere gelovigen?"

Maar de tijdelijke rustdag werd een dag van niets doen. In de tijd van Jezus had de rustdag al helemaal haar oorspronkelijke betekenis verloren. Na de ballingschap (538 v.C.) hadden de Joodse geleerden (rabbi's) het vierde gebod bedolven onder 39 verboden werken op de sabbat, onder anderen 'oogsten' (koren aren plukken). Jezus beschuldigde hen dat zij het gebod van God buiten werking gesteld hadden om hun mensgemaakte regels en tradities in stand te houden (Marcus 7:9²⁷).

---

stad van de grote koning; 36 zweer evenmin bij je eigen hoofd, want je kunt nog niet één van je haren wit of zwart maken. 37 Laat jullie ja ja zijn, en jullie nee nee; wat je daaraan toevoegt komt voort uit het kwaad.

²⁵ Exodus 23:12 Zes dagen lang mag je werken, maar op de zevende dag moet je rust houden; dan kunnen ook je rund en je ezel uitrusten en kunnen je slaven en de vreemdelingen die voor je werken op adem komen.

²⁶ Leviticus 23:3 Zes dagen kun je werken, maar de zevende dag is het sabbat, een dag van volstrekte rust, die je als heilige dag samen moet vieren (NBG: een heilige samenkomst). Je mag die dag geen enkele bezigheid verrichten. Waar je ook woont, het moet een rustdag zijn die aan de HEER gewijd is.

²⁷ Marcus 7:9 En hij vervolgte: 'Mooi is dat, hoe u Gods geboden ongeldig maakt om uw eigen tradities overeind te houden!'

b. *De rustdag gedurende de nieuwtestamentische periode.*
De rustdag is bedoeld als een dag om constructief bezig te zijn. Jezus ‘vervulde de wet’ (Matteüs 5:17) onder andere door het vierde gebod haar volle betekenis te geven. In Marcus 2:28 zegt Jezus dat hij “de Heer van de sabbat is”, d.w.z., dat Hij de volmacht heeft beginselen in te stellen die de rustdag bepalen.

In Marcus 2:18-22 zegt Jezus dat mensen die in zijn tegenwoordigheid leven behoren te feesten in plaats van te vasten. Zij behoren zich te verheugen in plaats van te rouwen. Door de eerste komst van Jezus werd een volkomen nieuwe periode ingeluid. Ceremoniële vastendagen en sabbatsdagen behoren tot de oude periode. Blijdschap en constructief dienstbetoon behoren tot de nieuwe periode.

In Marcus 2:23-27 zegt Jezus, “De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat.” De sabbat werd ingesteld ná de schepping van de mens en niet ingesteld om een zwaar juk voor de mens te zijn, maar juist een zegen. *Het eerste doel* van de sabbat is om de hardwerkende mens een kans te geven weer op adem te komen en tijd te hebben om met andere gelovigen bijeen te komen.

In Marcus 3:1-5 vroeg Jezus, “Is het geoorloofd op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een leven te redden of te doden?” *Het tweede doel* van de sabbat is om goed te doen en levens te redden. Mensen doen ‘goed’ ten opzichte van God wanneer zij God zoeken, liefhebben, aanbidden en dienen (vgl. Jesaja 56:6). En mensen doen ‘goed’ ten opzichte van andere mensen wanneer zij verloren mensen helpen behouden te worden, gebroken mensen helpen heel te worden en verdrukte mensen helpen bevrijd te worden (vgl. Jesaja 58:6-12²⁸).

---

²⁸ **Jesaja 58:6-12** 6 Is dit niet het vasten dat ik verkies: misdadige ketenen losmaken, de banden van het juk ontbinden, de verdrukten bevrijden, en ieder juk breken?

7 Is het niet: je brood delen met de hongerige, onderdak bieden aan armen zonder huis, iemand kleden die naakt rondloopt, je bekommeren om je medemens?

8 Dan breekt je licht door als de dageraad, je zult voorspoedig herstellen.

Je gerechtigheid gaat voor je uit, de majesteit van de HEER vormt je achterhoede.

9 Dan geeft de HEER antwoord als je roept; als je om hulp schreeuwt, zegt hij: ‘Hier ben ik.’ Wanneer je het juk van de onderdrukking uitbant, de beschuldigende vinger en de kwaadsprekerij,

10 wanneer je de hongerige schenkt wat je zelf nodig hebt

en de verdrukte gul onthaalt, dan zal je licht in het donker schijnen, je duisternis wordt als het licht van het middaguur.

11 De HEER zal je voortdurend leiden, hij zal je verkwikken in dorre streken, hij maakt je botten sterk en krachtig.

Je zult zijn als een goed bevoeide tuin,

In het Nieuwe Testament werden de ceremoniële aspecten van het vierde gebod (bv. letterlijk de zevende dag van de week/zaterdag) losgelaten, maar alle wijze beginselen van deze dag werden overgedragen naar de eerste dag van de week/zondag, waarop christenen de opstanding van Jezus Christus gedenken (vgl. Handelingen 20:7²⁹, 1 Korintiërs 16:2³⁰).

c. *De eeuwige rusttijd in de hemel.*

Nadat de gelovigen hun leven op aarde geleefd hebben, mogen zij Gods ‘sabbatsrust’ binnengaan (Hebreeën 4:8-11³¹). Deze ‘sabbatsrust’ is vóór de terugkomst van Christus de hemel en ná de terugkomst van Christus de nieuwe aarde. Daar mogen de gelovigen voor eeuwig rusten van hun aardse strijd, moeite en werk (Openbaring 14:13³²).

20:12. Het vijfde gebod – handhaaft het familieleven en gebiedt kinderen hun ouders te eren.

a. *De straf voor het niet eren van je ouders.*

De juridische wetten van het Oude Testament straften de overtreders van het vijfde gebod zwaar. Wie zijn vader of moeder sloeg of vervloekte moest zeker ter dood gebracht worden (Exodus 21:15,17³³).

Een opstandige, onhandelbare zoon die niet wil luisteren en niet wil gehoorzamen ondanks tuchtiging van zijn ouders, of die losbandig en roekeloos leeft als een drinker, zal door de mannen van de stad gestenigd worden. Het kwaad moest vanuit het midden van het volk weggedaan worden. Het hele volk moest daardoor worden

---

als een bron waarvan het water nooit opdroogt.

12 Je eigen mensen zullen weer opbouwen wat al eeuwenlang verwoest ligt; fundamenten, door vroegere generaties gelegd, zullen weer worden hersteld.

Dan zal men je noemen

‘Hersteller van muren’, ‘Herbouwer van straten’.

²⁹ **Handelingen 20:7** Op de eerste dag van de week kwamen we bijeen voor het breken van het brood. Paulus, die van plan was om de volgende dag verder te reizen, hield een toespraak voor de leerlingen die tot midden in de nacht duurde.

³⁰ **1 Korintiërs 16:2** laat ieder van u elke eerste dag van de week naar vermogen iets opzijleggen. Dan hoeft er bij mijn komst geen geld meer te worden ingezameld.

³¹ **Hebreeën 4:8-11** Was de rust hun al door Jozua gegeven, dan zou God daarna niet meer over een andere dag hebben gesproken. 9 Er wacht het volk van God dus nog steeds een sabbatsrust. 10 En wie is binnengegaan in zijn rust, vindt rust na zijn werk zoals God na het zijne. 11 Laten we dus alles op alles zetten om te kunnen binnengaan in die rust, en zo voorkomen dat ook maar iemand dit voorbeeld van ongehoorzaamheid volgt en te gronde gaat.

³² **Openbaring 14:13** Toen hoorde ik een stem uit de hemel: ‘Schrijf op: Gelukkig zij die van nu af sterven in verbondenheid met de Heer!’ En de Geest zegt: ‘Ja, zij zullen rusten na al hun inspanningen, want hun daden volgen hen.’

³³ **Exodus 21:15,17** 15 Wie zijn vader of moeder mishandelt, moet ter dood gebracht worden. 17 Wie zijn vader of moeder vervloekt, moet ter dood gebracht worden.

afgeschrikt, zodat ze zo iets geen tweede keer zouden wagen (Deuteronomium 21:18-21³⁴).

b. De straf voor het niet gehoorzamen van de overheden.

Het Oude Testament gaf ook de naam 'vader' aan de regeerders van het land en de profeten en leraren (Genesis 45:8³⁵,

2 Koningen 2:12³⁶). Wie niet wilde luisteren naar de priester die in dienst stond van de HEER, of de rechter, moest sterven. Het kwaad moest in de kiem gesmoord worden. Het hele volk moest daardoor worden afgeschrikt, zodat ze zo iets geen tweede keer zouden wagen (Deuteronomium 17:12-13³⁷).

c. Ouders gehoorzamen en eren.

Volgens het Nieuwe Testament moeten alle *kinderen*, die nog minderjarig en afhankelijk van hun ouders zijn, hun ouders eren en gehoorzamen in alles wat niet tegen Gods Woord ingaat (Kolossenzen 3:20³⁸; Efeziërs 6:1-3³⁹). Pas wanneer een persoon *volwassen* geworden is, staat hij of zij niet meer onder de verplichting zijn/haar ouders te gehoorzamen, maar wel onder de verplichting God in Christus te gehoorzamen (vergelijk Jezus als kind in Lucas 2:49-51⁴⁰ met Jezus als volwassene in Marcus 3:31-35⁴¹).

---

³⁴ **Deuteronomium 21:18-21** 18 Stel dat ouders een onhandelbare, weerspannige zoon hebben. Hij wil niet naar hen luisteren en blijft onwillig, ook al pakken ze hem streng aan. 19-20 In dat geval moeten ze hem met geweld naar het poortgebouw van zijn woonplaats brengen en hem aanklagen bij de leiders die daar rechtspreken. 'Deze zoon van ons is onhandelbaar en weerspannig. Hij wil niet luisteren. Hij is een losbol en een drinkeboer.' 20 [19-20] 21 Hierna moeten de burgers van zijn stad hem stenigen. Roei dit kwaad met wortel en tak uit. Heel Israël zal ervan horen en zich erdoor laten afschrikken.

³⁵ **Genesis 45:8** (NBG) Dus zijt gij het niet, die mij hierheen gezonden hebt, maar God; Hij heeft mij gesteld tot Farao's vader en tot heer over geheel zijn huis en tot heerser in het gehele land Egypte.

³⁶ **2 Koningen 2:12** Elisa zag het gebeuren en riep uit: 'Vader, vader! Strijdwagen en ruitertij van Israël!' Toen hij Elia niet meer kon zien, scheurde hij zijn kleren.

³⁷ **Deuteronomium 17:12-13** 12 Degene die de euvelen moed heeft om de woorden van de rechter of van de priester die daar voor de HEER, uw God, dienstdoet in de wind te slaan, moet ter dood gebracht worden. Zo moet u het kwaad dat zich bij de Israëlieten aandient in de kiem smoren. 13 Het hele volk moet daardoor worden afgeschrikt, zodat ze zo iets geen tweede keer wagen.

³⁸ **Kolossenzen 3:20** Kinderen, gehoorzaam je ouders in alles, want dat is de wil van de Heer.

³⁹ **Efeziërs 6:1-3** Kinderen, wees gehoorzaam aan je ouders uit ontzag voor de Heer, want zo hoort het. 2 'Toon eerbied voor uw vader en moeder,' dat is het eerste gebod waaraan een belofte verbonden is: 3 'Dan zal het u goed gaan en zult u lang leven op aarde.'

⁴⁰ **Lucas 2:49-51** 49 Maar hij zei: 'Waarom hebt u naar mij gezocht? Wist u niet dat ik moet zijn waar mijn Vader is?' 50 Maar zij begrepen niet wat hij tegen hen zei. 51 Hij ging met hen terug naar Nazaret en gehoorzaamde zijn ouders. Zijn moeder bewaarde al deze dingen in haar hart.

⁴¹ **Marcus 3:31-35** 31 Toen kwamen daar zijn moeder en zijn broers; ze bleven buiten staan en stuurden iemand om hem te roepen. 32 Er zat een grote groep mensen om Jezus heen, toen ze tegen hem zeiden: 'Buiten staan uw moeder en uw broers. Ze zoeken u.' 33 Jezus antwoordde: 'Mijn moeder en mijn broers? Wie zijn dat?' 34 En hij liet zijn blik gaan langs de mensen die in een kring om hem heen zaten, en zei: 'Hier zijn mijn moeder en mijn broers!' 35 Ieder die doet wat God van hem wil, is mijn broer, mijn zuster en mijn moeder.

Volwassen kinderen blijven echter altijd onder de verplichting staan hun ouders te eren door bijvoorbeeld in hun reële behoeften te voorzien (1 Timoteüs 5:4,8⁴²), hun adviezen serieus te overwegen en initiatieven te nemen een goede relatie met hun ouders te onderhouden.

d. De overheden gehoorzamen en eren.

God heeft alle 'gezagsdragers'⁴³ ingesteld. Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers die boven hem staan (HSV: "Ieder mens moet zich onderwerpen aan de machten die over hem gesteld zijn"). Wie zich tegen hen verzet weerstaat de instelling van God. Wie dat doet zal een oordeel over zich brengen.

Wie kwaad doet, moet de overheid (de regeerders)⁴⁴ vrezen, maar wie goed doet, hoeft hen niet te vrezen (Romeinen 13:1-7).

In de Bijbel heeft God zeven gezagsdragers of gezagsrelaties ingesteld:

- (1) Het gezag van God in Christus over alles en allen (Matteüs 28:18⁴⁵; Handelingen 5:29⁴⁶).
- (2) Het gezag van de mens over de schepping (het dierenrijk, het plantenrijk, het milieu, enz.) (Genesis 1:28⁴⁷).
- (3) Het gezag van de man over zijn vrouw (Efeziërs 5:22-24⁴⁸; vgl. Kolossenzen 3:18-19 en 1 Petrus 3:1-7) en het gezag van mannen in de gemeente (1 Timoteüs 2:11-12⁴⁹; vgl. 1 Korintiërs 14:33-38).
- (4) Het gezag van de ouders over hun onmondige kinderen (Kolossenzen 3:20-21⁵⁰; vgl. Efeziërs 6:1-4).
- (5) Het gezag van de overheid over hun onderdanen (1 Petrus 2:13-14⁵¹; vgl. Romeinen 13:3-7 en Handelingen 4:19-20).

---

⁴² **1 Timoteüs 5:4,8** 4 Als een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, moeten die godvruchtig voor haar huishouding zorgen. Zo betalen ze hun voorouders terug, en dat is God welgevallig. 8 Wie niet voor de eigen familie zorgt, zelfs niet voor huisgenoten, heeft het geloof verloochend en is slechter dan een ongelovige.

⁴³ **Romeinen 13:1** Grieks meervoud: *exousai* (de gezagsdragers)

⁴⁴ **Romeinen 13:3** Grieks meervoud: *archontes* (de overheden: ze zijn een vorm van een gezagsdrager)

⁴⁵ **Matteüs 28:18** Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde.'

⁴⁶ **Handelingen 5:29** Petrus en de andere apostelen antwoordden: 'Men moet God meer gehoorzamen dan de mensen.'

⁴⁷ **Genesis 1:28** Hij zegende hen en zei tegen hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag: heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.'

⁴⁸ **Efeziërs 5:22-24** 22 Vrouwen, erken het gezag van uw man als dat van de Heer, 23 want een man is het hoofd van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk, het lichaam dat hij gered heeft. 24 En zoals de kerk het gezag van Christus erkent, zo moeten vrouwen in ieder opzicht het gezag van hun man erkennen.

⁴⁹ **1 Timoteüs 2:11-12** 11 Een vrouw dient zich gehoorzaam en bescheiden te laten onderwijzen; 12 ik sta haar dus niet toe dat ze zelf onderwijst of gezag over mannen heeft; ze moet bescheiden zijn.

⁵⁰ **Kolossenzen 3:20-21** 20 Kinderen, gehoorzaam je ouders in alles, want dat is de wil van de Heer. 21 Vaders, vit niet op uw kinderen, want dat maakt ze moedeloos.

⁵¹ **1 Petrus 2:13-14** 13 Erken omwille van de Heer het gezag van de bestuurders die door de mensen zijn aangesteld: van de keizer, de hoogste

- (6) Het gezag van werkgevers boven hun werknemers (Efeziërs 6:5-9⁵²; vgl. Kolossenzen 3:22 – 4:1 en 1 Petrus 2:18-23).
- (7) Het gezag van de (geestelijke) leiders in de gemeente over hun gemeenteleden (Hebreeën 13:7,17⁵³; vgl. 1 Tessalonicenzen 5:12).

20:13. Het zesde gebod – verbiedt het opzettelijk doden van een mens en handhaaft de onschendbaarheid van het leven.

‘Leven’ is een geschenk van God (de Schepper). God verbiedt het nemen van het leven van een mens, behalve in de ernstige gevallen die God Zelf bepaald heeft. ‘Zelfmoord’ is ook verboden omdat God geen verschil maakt tussen het leven van een ander of je eigen leven!

a. De doodstraf is in de Bijbel nooit opgeheven.

In het Oude Testament stelde God de doodstraf in voor verschillende overtredingen.

- *Opzettelijke moord.* Wie opzettelijk een ander mens dood, moet door de gezagdragende mensen gedood worden (Leviticus 24:17⁵⁴; vgl. Genesis 9:6). Iemand die schuldig is aan moord mag nooit door losgeld vrijgekocht worden, maar moet ter dood gebracht worden (Numeri 35:31⁵⁵).
- *Ontvoering.* Iemand die een ander mens ‘berooft’ of ‘ontvoert’, moet ter dood gebracht worden (Exodus 21:16⁵⁶).
- *Schuld door nalatigheid.* Iemand die door grove nalatigheid de dood van een ander veroorzaakt, moet ook ter dood gebracht worden of de losprijs betalen die van hem geëist wordt (Exodus 21:28-30⁵⁷).

autoriteit, 14 en van de gouverneurs, die hij heeft afgevaardigd om misdadigers te straffen en om te belonen wie het goede doen.

⁵² **Efeziërs 6:5-9** 5 Slaven, gehoorzaam uw aardse meester zoals u Christus gehoorzaamt, met ontzag, respect en oprechtheid; 6 niet met uiterlijk vertoon om bij de mensen in de gunst te komen, maar als slaven van Christus die van harte alles doen wat God wil. 7 Doe uw werk met plezier, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen, 8 want u weet dat allen door de Heer beloond worden voor het goede dat ze doen, zowel slaven als vrije mensen. 9 Meesters, behandel uw slaven op dezelfde manier. Laat dreigementen achterwege, want u weet dat zij en u dezelfde Heer in de hemel hebben, en dat hij geen onderscheid maakt.

⁵³ **Hebreeën 13:7,17** 7 Denk aan uw leiders, die het woord van God aan u hebben verkondigd, neem een voorbeeld aan hun geloof en kijk vooral goed hoe hun levenswandel eindigt. 17 Gehoorzaam uw leiders en schik u naar hen, want zij waken over uw leven en zullen daarvan ook rekenschap moeten afleggen. Zorg ervoor dat zij hun taak met vreugde kunnen vervullen, zodat ze geen reden tot klagen hebben: dat zou u zeker niet ten goede komen.

⁵⁴ **Leviticus 24:17** Ook wie een mens doodt moet ter dood gebracht worden,

⁵⁵ **Numeri 35:31** Je mag geen losprijs aannemen voor het leven van een moordenaar die schuldig bevonden en ter dood veroordeeld is; zo iemand moet ter dood gebracht worden.

⁵⁶ **Exodus 21:16** Wie iemand ontvoert, moet ter dood gebracht worden, of hij de ander nu als slaaf verkocht heeft of hem nog in zijn bezit heeft.

⁵⁷ **Exodus 21:28-30** 28 Wanneer een stier een man of vrouw zodanig stoot dat deze sterft, moet die stier gestenigd worden en mag het vlees ervan niet gegeten worden. De eigenaar gaat echter vrijuit. 29 Maar als die stier een man of vrouw doodt terwijl hij voor die tijd al stotig was, en de eigenaar was gewaarschuwd maar had hem niet vastgezet, dan moet

- *Valse profeten* en allen, die anderen tot afgoderij misleiden (Deuteronomium 18:20⁵⁸; vgl. 13:1-18).
- *Mediums* en allen, die spiritisten bezoeken (Leviticus 20:27⁵⁹).
- *God lasteren.* Allen die bij het vloeken de naam van God misbruiken (Leviticus 24:14⁶⁰).
- *Seksuele misbruiken.* Echtbreuk, homoseksualiteit, verkrachting, incest en bestialiteit worden uitdrukkelijk door God verboden en waren onder de oudtestamentische strafwetten strafbaar met de doodstraf (Leviticus 18:11,17,22,23⁶¹; Leviticus 20:10,13,15,17,19⁶²; Deuteronomium 22:25-27⁶³). In het Nieuwe Testament wordt overspel (seksuele immoraliteit/seks voor het huwelijk) en echtbreuk (seks naast je huwelijk) door God veroordeeld en gestraft (Hebreeën 13:4⁶⁴; Romeinen 1:24,26-27⁶⁵).

niet alleen de stier gestenigd worden maar moet ook de eigenaar ter dood gebracht worden. 30 Legt men hem een afkopsom op, dan moet hij als losprijs voor zijn leven de volle som die hem wordt opgelegd betalen.

⁵⁸ **Deuteronomium 18:20** Maar als een profeet de euvelen moed heeft om in mijn naam iets te zeggen dat ik hem niet heb opgedragen, of om in de naam van andere goden te spreken, dan moet hij ter dood gebracht worden.

⁵⁹ **Leviticus 20:27** Een man of een vrouw die geesten of schimmen van doden laat spreken, moet ter dood gebracht worden. Zulke mensen moeten worden gestenigd en hebben hun dood aan zichzelf te wijten.

⁶⁰ **Leviticus 24:14** Breng degene die gevloekt heeft buiten het kamp. Allen die het gehoord hebben, moeten hun hand op zijn hoofd leggen en hij moet door de voltallige gemeenschap gestenigd worden.

⁶¹ **Leviticus 18:11,17,22-23** 11 Heb geen gemeenschap met de dochter van een vrouw van je vader die door je vader verwekt is; zij is je zuster en je mag geen gemeenschap met haar hebben. 17 Heb geen gemeenschap met de dochter van je vrouw, noch met de dochter van haar zoon of de dochter van haar dochter; zij zijn haar bloedverwanten en daarom zou dat een schanddaad zijn. 22 Je mag niet het bed delen met een man zoals met een vrouw, dat is gruwelijk. 23 Verontreinig jezelf niet door de geslachtsdaad te verrichten met een dier. En een vrouw mag niet een dier uitlokken om met haar te paren, dat is pervers.

⁶² **Leviticus 20:10,13,15,17,19** 10 Wie overspel pleegt met een getrouwde vrouw, een vrouw die een ander toebehoort, moet ter dood gebracht worden. Beide echtbrekers moeten worden gedood. 13 Wie met een man het bed deelt als met een vrouw, begaat een gruweldaad. Beiden moeten ter dood gebracht worden en hebben hun dood aan zichzelf te wijten. 15 Wie de geslachtsdaad bedrijft met een dier, moet ter dood gebracht worden; ook het dier moet worden gedood. 17 Wanneer iemand met zijn zuster trouwt, of ze nu de dochter van zijn vader of van zijn moeder is, en zij dus met elkaar gemeenschap hebben, is dat een schanddaad en zullen beiden publiekelijk uitgestoten worden. Zo iemand heeft gemeenschap gehad met zijn zuster en moet de gevolgen van zijn zonde dragen. 19 Je mag geen gemeenschap hebben met de zuster van je moeder of de zuster van je vader. Wie de eer van een bloedverwant aantast, moet de gevolgen van zijn zonde dragen.

⁶³ **Deuteronomium 22:25-27** 25 Maar als het meisje in het open veld wordt belaagd en de man heeft dan gemeenschap met haar, dan verdient alleen de man de doodstraf 26 en gaat het meisje vrijuit, want zij heeft niets gedaan waarvoor ze ter dood gebracht zou moeten worden. Het geval is vergelijkbaar met moord met voorbedachten rade: 27 de man heeft het uitgehuwelijkte meisje belaagd in het open veld, waar niemand haar kon redden als ze om hulp zou roepen.

⁶⁴ **Hebreeën 13:4** Houd het huwelijk in ere, in alle omstandigheden, en houd het echtelijk bed zuiver, want overspeligen en echtbrekers zal God veroordelen.

⁶⁵ **Romeinen 1:24-27** 24 Daarom heeft God hen in hun lage begeerten uitgeleverd aan zedeloosheid, waarmee ze hun lichaam onteren. 25 Ze hebben de waarheid over God ingewisseld voor de leugen; ze vereren en aanbidden het geschapene in plaats van de schepper, die moet worden

- *Doodslag*. Iemand die zonder voorbedachte rade toch per ongeluk een ander doodde, mocht niet ter dood gebracht worden (Exodus 21:12-14⁶⁶).
- *Zelfverdediging*. Iemand die uit zelfverdediging de tegenstander doodde, mocht niet ter dood gebracht worden (Exodus 22:1⁶⁷).

In het Nieuwe Testament werd de doodstraf niet opgeheven. De door God ingestelde overheid ‘draagt het zwaard (waarmee de doodstraf uitgevoerd werd) niet tevergeefs’ (Romeinen 13:3-4⁶⁸).

b. Vergelding of wraak komt alleen God toe.

De oudtestamentische strafwetten zijn niet zonder meer geldig in de nieuwtestamentische periode. De strafwet, “oog om oog, tand om tand, enz.” (Leviticus 24:19-20⁶⁹; vgl. Exodus 21:23-25; Deuteronomium 19:18-21⁷⁰) was oorspronkelijk bedoeld als *richtlijn voor de rechtvaardige straf door de overheid, maar werd door mensen misbruikt als regel voor persoonlijke vergelding en wraak* (bloedwraak en familie wraak). Daarom hebben Jezus Christus en de apostelen Paulus en Petrus uitdrukkelijk vergelding- en wraakacties verboden en geboden dat mensen juist door het goede te doen het kwade moesten overwinnen (Matteüs 5:38-42⁷¹; Romeinen 12:17-21⁷²; vgl. 1 Petrus 2:18-23).

---

geprezen tot in eeuwigheid. Amen. 26 Daarom heeft God hen uitgeleverd aan onterende verlangens. De vrouwen hebben de natuurlijke omgang verruild voor de tegennatuurlijke, 27 en ook de mannen hebben de natuurlijke omgang met vrouwen losgelaten en zijn in hartstocht voor elkaar ontbrand. Mannen plegen ontucht met mannen; zo worden ze ervoor gestraft dat ze van God zijn afgedwaald.

⁶⁶ **Exodus 21:12-14** 12 Wie een ander zodanig slaat dat deze sterft, moet ter dood gebracht worden. 13 Maar in het geval dat hij het niet met opzet deed en God zijn hand bestuurde, kan hij vluchten naar een plaats die ik jullie zal aanwijzen. 14 Wanneer iemand een ander echter verraderlijk vermoordt, met voorbedachten rade, mag je hem zelfs van mijn altaar weghalen om hem ter dood te brengen.

⁶⁷ **Exodus 22:1** Betrapt iemand de dief op heterdaad en slaat hij hem dood, dan laadt hij daarmee geen bloedschuld op zich.

⁶⁸ **Romeinen 13:3-4** 3 Wie doet wat goed is heeft van de gezagsdragers niets te vrezen, alleen wie doet wat slecht is. U wilt niets van de overheid te vrezen hebben? Doe dan wat goed is en ze zal u prijzen, 4 want ze staat in dienst van God en is er voor uw welzijn. Maar wanneer u doet wat slecht is, kunt u haar beter vrezen: ze voert het zwaard niet voor niets, want ze staat in dienst van God, en door hem die het slechte doet zijn verdiende straf te geven, toont ze Gods toorn.

⁶⁹ **Leviticus 24:19-20** 19-20 Wanneer iemand letsel toebrengt aan een ander, moet hem hetzelfde letsel worden toegebracht: een breuk voor een breuk, een oog voor een oog, een tand voor een tand. Wat hij de ander heeft aangedaan zal ook hem aangedaan worden.

⁷⁰ **Deuteronomium 19:18-21** 18 De rechters moeten de zaak zorgvuldig onderzoeken. Als blijkt dat de getuige heeft gelogen en een vals getuigenis heeft afgelegd, 19 dan moet u hem de straf opleggen die hij de ander had toebedacht. Zo moet u het kwaad dat zich bij u aandient in de kiem smoren. 20 De anderen moeten daardoor worden afgeschrikt, zodat dergelijke wandaden zich niet herhalen. 21 Heb geen medelijden en eis een leven voor een leven, een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand, een voet voor een voet.

⁷¹ **Matteüs 5:38-42** 38 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Een oog voor een oog en een tand voor een tand.” 39 En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren. 40 Als iemand een proces tegen je wil voeren en je onderkleed van je wil afnemen, sta hem dan ook je bovenkleed af. 41 En als iemand je dwingt één mijl met hem mee te gaan, loop er dan

c. *Onbeheerste woede is een vorm van doodslag.*

Onrechtvaardige toorn en onbeheerste woede is een vorm van doodslag (Matteüs 5:21-22⁷³). Het vermoord het karakter, reputatie of eergevoel van de ander.

20:14. Het zevende gebod – verbiedt seksuele immoraliteit en handhaaft het christelijke huwelijk.

a. Onwettige seks.

Echtbreuk, homoseksualiteit, verkrachting, incest en bestialiteit (seks tussen mens en dier) worden uitdrukkelijk door God verboden en waren onder de oudtestamentische strafwetten strafbaar met de doodstraf (Leviticus 18:11,17,22,23; Leviticus 20:10,13,15,17,19; Deuteronomium 22:25-27). In de nieuwtestamentische periode zullen zij onder Gods oordeel vallen (Romeinen 1:18-32). Let wel dat de Bijbel niet iemands seksuele geaardheid of neiging (heteroseksueel of homoseksueel) veroordeelt, maar wel alle onwettige uitdrukkingen in woorden en daden daarvan! Evenzo veroordeelt God *de onwettige uitdrukkingen van zondige neigingen* om afgoden te maken, te vloeken met misbruik van Gods Naam, de rustdag te verachten door non-stop door te werken, te rebelleren tegen ouders, mensen te vermoorden, vrouwen te verkrachten, dingen te stelen, te liegen en heimelijk te begeren.

b. Seks voor en buiten het huwelijk.

In de Bijbel worden alle vormen van seks vóór het huwelijk (seksuele immoraliteit, hoererij) en alle vormen van onwettige seks buiten het huwelijk (echtbreuk, overspel) uitdrukkelijk door God verboden. Onder de oudtestamentische strafwetten waren zij strafbaar met de doodstraf (Deuteronomium 22:20-24⁷⁴).

In de nieuwtestamentische periode zullen zij onder Gods oordeel vallen (Hebreeën 13:4). Gods oordeel kan

---

twee met hem op. 42 Geef aan wie iets van je vraagt, en keer je niet af van wie geld van je wil lenen.

⁷² **Romeinen 12:17-21** 17 Vergeld geen kwaad met kwaad, maar probeer voor alle mensen het goede te doen. 18 Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven. 19 Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven dat de Heer zegt: ‘Het is aan mij om wraak te nemen, ik zal vergelden.’ 20 Maar ‘als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd’. 21 Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

⁷³ **Matteüs 5:21-22** 21 Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: “Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht.” 22 En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen “Nietsnut!” zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie “Dwaas!” zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan.

⁷⁴ **Deuteronomium 22:20-24** 21 Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: “Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht.” 22 En ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen “Nietsnut!” zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie “Dwaas!” zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan.

overtreders overgeven aan wat zij bedrijven (vgl. Romeinen 1: 24): bv. aan een leven van seksuele immoraliteit, allerlei seksuele ziekten, wantrouw in het huwelijk, gewelddadige ruzies en zelfs moord.

Iedere man moet zijn toekomstige vrouw op een eerbare en heilige manier winnen en niet als de heidenen in hartstochtelijke begeerlijkheid (1 Tessalonicenzen 4:3-5 HSV⁷⁵). Iedere man en iedere vrouw moeten wachten met seks tot het huwelijk en mogen alleen seks bedrijven binnen hun huwelijk.

c. *Onbeheerste seksuele gedachten* zijn een vorm van echtbreuk. (Matteüs 5:27-28)⁷⁶.

d. *Huwelijk en echtscheiding*.

Het christelijke huwelijk is niet een sociale instelling of 'boterbriefje', maar een instelling van God bij de schepping vóór de zondeval (Genesis 2:24⁷⁷) en wordt herbevestigd door Jezus Christus (Matteüs 19:4-6⁷⁸) en door de apostel Paulus (Efeziërs 5:31) ná de zondeval.

In de Bijbel vindt de wettige huwelijksluiting altijd plaats in de tegenwoordigheid van God, de familie en vrienden. Er is een plechtigheid, waarbij God Zelf de Getuige is en de twee tot één samenvoegt (Maleachi 2:14⁷⁹; vgl. Matteüs 19:5-6). Er is een publieke optocht (Matteüs 25:1⁸⁰) en een openbaar feest in de tegenwoordigheid van familie en vrienden (Matteüs 22:1-3⁸¹). En er is een duidelijk openbaar verlaten van ouders voordat zij tot één vlees worden (vgl. Genesis 2:24). Zij verlaten het huis van hun ouders, het gezag van hun ouders, de financiële steun van

⁷⁵ 1 Tessalonicenzen 4:3-5 3 Het is de wil van God dat u een heilig leven leidt: dat u zich onthoudt van ontucht, 4 dat ieder van u zijn lichaam heiligt en in eerbaarheid weet te beheersen

5 en dat u niet zoals de ongelovigen, die God niet kennen, toegeeft aan uw hartstocht en begeerte.

⁷⁶ Matteüs 5:27-28 27 Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: "Pleeg geen overspel." 28 En ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd.

⁷⁷ Genesis 2:24 Zo komt het dat een man zich losmaakt van zijn vader en moeder en zich hecht aan zijn vrouw, met wie hij één van lichaam wordt.

⁷⁸ Matteüs 19:4-6 4 Hij zei: 'Hebt u niet gelezen dat de schepper de mens bij het begin mannelijk en vrouwelijk heeft gemaakt?' 5 En hij vervolgde: 'Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één worden; 6 ze zijn dan niet langer twee, maar één. Wat God heeft verbonden, mag een mens niet scheiden.

⁷⁹ Maleachi 2:14 En jullie vragen je af: Waarom toch? Omdat je de vrouw met wie je je leven deelde trouweloos behandeld hebt, de vrouw met wie je in je jeugd een verbintenis bent aangegaan, waarvan de HEER getuige is geweest.

⁸⁰ Matteüs 25:1 Dan zal het met het koninkrijk van de hemel zijn als met tien meisjes die hun olielampen hadden gepakt en eropuit trokken, de bruidegom tegemoet.

⁸¹ Matteüs 22:1-3 1 Daarop vertelde Jezus hun opnieuw een gelijkenis: 2 'Het is met het koninkrijk van de hemel als met een koning die een bruiloftsfeest gaf voor zijn zoon. 3 Hij stuurde zijn dienaren eropuit om de bruiloftsgasten uit te nodigen, maar die wilden niet komen.

hun ouders, de emotionele afhankelijkheid van hun ouders en waar nodig, ook de verkeerde godsdienstige praktijken van hun ouders.

Het christelijke huwelijk is voor heel het leven en mag door geen mens gescheiden worden (vgl. Matteüs 19:4-6). God haat echtscheiding (Maleachi 2:15-16)⁸², maar omdat de verdorvenheid van de mens zo ver gevorderd is, laat God echtscheiding toe op twee gronden:

- Echtbreuk door seksuele en geestelijke immoraliteit (Matteüs 5:32⁸³; 19:9⁸⁴), of door gewelddadige handelingen (Maleachi 2:16 NIV⁸⁵).

- Echtbreuk door geestelijke onverenigbaarheid nadat één van beiden tot geloof in Christus gekomen is (1 Korintiërs 7:12-16⁸⁶).

Een christen mag niet met een ongelovige verkering hebben of trouwen (1 Korintiërs 7:39⁸⁷; 2 Korintiërs 6:14⁸⁸).

20:15. Het achtste gebod – verbiedt diefstal en handhaaft respect voor de bezittingen van anderen.

a. *Juiste omgang met bezittingen*.

God is de enige wettige Eigenaar van alle bezittingen (1 Kronieken 29:11-12⁸⁹). Hij wil dat mensen tevreden

⁸² Maleachi 2:15-16 15 Wie ook maar een beetje verstand heeft doet zo iets niet, want iedereen wil toch een nageslacht dat door God gewild is? Speel niet met je leven en behandel de vrouw van je jeugd niet trouweloos. 16 Want de HEER, de God van Israël, zegt dat hij het verafschuwt wanneer een man zijn vrouw wegstuurt. Wie zo iets doet besmeurt zichzelf met onrecht – zegt de HEER van de hemelse machten. Speel niet met je leven en gedraag je niet langer trouweloos.

⁸³ Matteüs 5:32 En ik zeg jullie: ieder die zijn vrouw verstoot, drijft haar tot overspel – tenzij er sprake was van een ongeoorloofde verbintenis; en ook wie trouwt met een verstoten vrouw, pleegt overspel.

⁸⁴ Matteüs 19:9 Ik zeg u: wie zijn vrouw verstoot en met een ander trouwt, pleegt overspel, tenzij er sprake was van een ongeoorloofde verbintenis.

⁸⁵ Maleachi 2:16 (NIV) "I hate divorce", says the LORD God of Israel, "and I hate a man's covering himself with violence as well as with his garment," says the LORD Almighty.

⁸⁶ 1 Korintiërs 7:12-16 Verder geef ik zelf nog – niet de Heer – het volgende voorschrift: wanneer een broeder een ongelovige vrouw heeft die bij hem wil blijven, mag hij niet van haar scheiden. 13 Dit geldt ook voor een zuster: wanneer ze een ongelovige man heeft die bij haar wil blijven, mag ze niet van hem scheiden. 14 Want de ongelovige man behoort dankzij zijn vrouw God toe en de ongelovige vrouw dankzij haar man eveneens. Zou dat niet zo zijn, dan zouden uw kinderen onrein zijn. Maar nu zijn ze geheiligd. 15 Maar als de ongelovige partij wil scheiden, moet dat maar gebeuren; in dat geval is de broeder of zuster niet gebonden. Bedenk echter dat u door God geroepen bent om in vrede te leven. 16 Wie weet, u zou uw man toch kunnen redden? En wie weet, u kunt uw vrouw toch redden?

⁸⁷ 1 Korintiërs 7:39 Een vrouw is gebonden aan haar man zolang hij leeft, maar wanneer hij is gestorven, is ze vrij om te trouwen met wie ze wil, mits het een huwelijk is in verbondenheid met de Heer.

⁸⁸ 2 Korintiërs 6:14 Loop niet in een en hetzelfde span met ongelovigen. Wat is de verwantschap tussen gerechtigheid en wetteloosheid? Wat heeft licht met duisternis te maken?

⁸⁹ 1 Kronieken 29:11-12 11 U, HEER, bent groots en machtig, vol luister, roem en majesteit. Alles in de hemel en op aarde behoort u toe, HEER, u bezit het koningschap en de heerschappij. 12 Roem en rijkdom

zijn als zij voedsel en onderdak hebben (1 Timoteüs 6:8⁹⁰). God geeft bezittingen aan mensen om te gebruiken, te delen met anderen en weg te geven aan de armen (1 Timoteüs 6:17-19⁹¹). Mensen moeten geen schatten op aarde verzamelen, maar schatten in de hemel (Matteüs 6:19-21⁹²).

b. Verkeerde omgang met bezittingen.

God verbiedt diefstal, roof, afpersing, terughouding van loon en oneerlijkheid (Leviticus 19:11,13,35,36⁹³). De oudtestamentische strafwetten bepaalden teruggave van meer dan alleen de gestolen goederen bij diefstal, roof of oneerlijkheid. De schuldlige moest niet aan de overheden een boete betalen, maar hij moest de gestolen goederen *plus het dubbele daarvan* teruggeven aan de oorspronkelijke eigenaar. En schade werd bij de huurprijs inbegrepen (*Lees* Exodus 22:1-15).

In het Nieuwe Testament worden voormalige dieven vermaand met hun eigen handen te werken, zodat zij niet alleen in hun eigen behoeften kunnen voorzien, maar ook iets kunnen geven aan en delen met de werkelijke armen (Efeziërs 4:28⁹⁴).

Christenen horen geen steun te geven aan mensen, die niet willen werken (2 Tessalonicenzen 3:10⁹⁵; vgl. Matteüs 7:6⁹⁶).

---

zijn van u afkomstig, u heerst over alles. In uw hand liggen macht en kracht besloten, u beslist wie groot en machtig is.

⁹⁰ **1 Timoteüs 6:8** Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn.

⁹¹ **1 Timoteüs 6:17-19** 17 Draag de rijken van deze wereld op niet hoogmoedig te zijn en hun hoop niet in zoiets onzekers te stellen als rijkdom, maar op God, die ons rijkelijk van alles voorziet om ervan te genieten. 18 En draag hun op om goed te doen, rijk te zijn aan goede daden, vrijgevig, en bereid om te delen. 19 Zo leggen ze een stevig fundament voor de toekomst, en winnen ze het ware leven.

⁹² **Matteüs 6:19-21** 19 Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde: mot en roest vreten ze weg en dieven breken in om ze te stelen. 20 Verzamel schatten in de hemel, daar vreten mot noch roest ze weg, daar breken geen dieven in om ze te stelen. 21 Waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.

⁹³ **Leviticus 19:11-13,35-36** 11 Steel niet, lieg niet en bedrieg je naaste niet. 12 Leg geen valse eed af als je bij mijn naam zwerft, want daarmee ontwijd je de naam van je God. Ik ben de H E E R.

13 Beroof niemand en pers een ander niet af. Betaal een dagloner zijn loon nog op dezelfde dag uit.

35 Knoei niet met lengtematen, gewichten en inhoudsmaten.

36 Gebruik een zuivere weegschaal met zuivere gewichten, een zuivere efa en een zuivere hin. Ik ben de H E E R, jullie God, die jullie uit Egypte heeft geleid.

⁹⁴ **Efeziërs 4:28** Laat wie steelt niet meer stelen, maar eerlijk de kost verdienen door zelf hard te werken om iets weg te kunnen geven aan wie het nodig heeft.

⁹⁵ **2 Tessalonicenzen 3:10** Toen we bij u waren, hebben we herhaaldelijk gezegd dat wie niet wil werken, niet zal eten.

⁹⁶ **Matteüs 7:6** Geef wat heilig is niet aan de honden en gooi je parels niet voor de zwijnen; die zouden ze maar met hun poten vertrappen, zich omkeren en jullie verscheuren.

20:16. Het negende gebod – verbiedt alle leugens en handhaaft de goede naam van mensen.

a. Verkeerd gebruik van de tong.

Het verspreiden van valse geruchten, leugens en het geven van een vals getuigenis worden streng verboden (Exodus 23:1⁹⁷; Leviticus 19:11; Deuteronomium 19:18-20⁹⁸). Elk mens zal rekenschap moeten afleggen van alle 'ijdele' (onbedachtzame, onnuttige, waardeloze) woorden, die zij in hun leven uitgesproken hebben (Matteüs 12:34-37⁹⁹). Boze overleggingen, leugenachtige getuigenissen en godslasteringen komen uit het hart van de mens en maken de mens onrein (Matteüs 15:18-20¹⁰⁰). Andere vormen van verkeerd gebruik van de tong zijn twist, roddelen, lastering (HSV), grootspreken (HSV) en bijval schenken aan onrecht (Romeinen 1:29-32¹⁰¹). Vergeet niet dat de satan 'de vader van alle leugens' is (Johannes 8:44b¹⁰²).

b. Juist gebruik van de tong.

God wil dat mensen de waarheid in liefde spreken en dat zij alleen goede en nuttige dingen zeggen die anderen opbouwen en genade geven (Efeziërs 4:15,29¹⁰³).

---

⁹⁷ **Exodus 23:1** Onthoud je van lasterlijke aantijgingen. Maak geen gemene zaak met een misdadiger door iemand vals te beschuldigen.

⁹⁸ **Deuteronomium 19:18-20** 18 De rechters moeten de zaak zorgvuldig onderzoeken. Als blijkt dat de getuige heeft gelogen en een vals getuigenis heeft afgelegd, 19 dan moet u hem de straf opleggen die hij de ander had toebedacht. Zo moet u het kwaad dat zich bij u aandient in de kiem smoren. 20 De anderen moeten daardoor worden afgeschrikt, zodat dergelijke wandaden zich niet herhalen.

⁹⁹ **Matteüs 12:34-37** 34 Addergebroed! Hoe kunt u iets goeds zeggen terwijl u zelf slecht bent? Waar het hart vol van is, daar loopt de mond van over. 35 Een goed mens haalt uit zijn schatkamer met goede dingen het goede tevoorschijn, terwijl een slecht mens uit zijn schatkamer met slechte dingen het slechte tevoorschijn haalt. 36 Ik zeg u: van elk nutteloos woord dat mensen spreken, zullen ze op de dag van het oordeel rekenschap moeten afleggen. 37 Want op grond van je woorden zul je worden vrijgesproken, en op grond van je woorden zul je worden veroordeeld.

¹⁰⁰ **Matteüs 15:18-20** 18 Wat daarentegen de mond uit gaat komt uit het hart, en die dingen maken een mens onrein. 19 Want uit het hart komen boze gedachten, moord, overspel, ontucht, diefstal, valse getuigenissen en laster. 20 Dat maakt een mens onrein, niet eten met ongewassen handen.'

¹⁰¹ **Romeinen 1:29-32** 29 Ze zijn door en door onrechtvaardig en boosaardig, hebzuchtig en slecht. Ze zijn door en door afgunstig, moordzuchtig en twistziek, doortrapt en kwaadaardig. Ze roddelen 30 en spreken kwaad, haten God, zijn hoogmoedig, trots en verwaand. Ze zijn vindingrijk in het kwaad, tonen geen ontzag voor hun ouders, 31 zijn kortzichtig en trouweloos, zonder liefde en onbarmhartig. 32 En hoewel ze het vonnis van God kennen en weten dat mensen die dergelijke dingen doen de dood verdienen, doen ze dit alles toch. Sterker nog, ze juichen het zelfs toe dat anderen het ook doen.

¹⁰² **Johannes 8:44** Uw vader is de duivel, en u doet maar al te graag wat uw vader wil. Hij is vanaf het begin een moordenaar geweest. Hij hoort niet bij de waarheid, omdat er geen waarheid in hem is. Wanneer hij liegt, spreekt hij zoals hij is: een aartsleugenaar, de vader van de leugen.

¹⁰³ **Efeziërs 4:15,29** 15 Dan zullen we, door ons aan de waarheid te houden en elkaar lief te hebben, samen volledig toe groeien naar hem die het hoofd is: Christus. 29 Laat geen vuile taal over uw lippen komen, maar alleen goede en waar nodig opbouwende woorden, die goeddoen aan wie ze hoort.

Een aanklacht tegen een christelijke leider mag alleen gedaan worden wanneer er minstens twee getuigen zijn (1 Timoteüs 5:19¹⁰⁴).

20:17. Het tiende gebod – verbiedt verkeerde begeerten en ambities en handhaaft tevredenheid.

Hebzucht (naar geld en rijkdom) leidt tot allerlei andere schadelijke begeerten (weelderig leven, macht, roem, bevrediging door seks, drugs, gokken, kansspelen, speculeren, oneerlijkheid, bedrog, corruptie, moord, enz.) en leidt uiteindelijk tot ongelooft en vele smarten (1 Timoteüs 6:9-10¹⁰⁵; Jakobus 5:1-5¹⁰⁶).

Alles wat een mens in deze wereld kan begeren gaat onherroepelijk voorbij, maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid (1 Johannes 2:15-17¹⁰⁷). Mensen zijn allemaal naakt in de wereld gekomen en zullen allemaal weer naakt deze wereld verlaten. God wil dat mensen tevreden zijn met de basisbehoeften van voedsel, kleding en onderdak (1 Timoteüs 6:7-8¹⁰⁸).

Hoewel de begeerte een sterke drang in de mens is (Jakobus 1:14-15¹⁰⁹), geeft God genade aan christenen om elke verzoeking, verleiding of verdrukking (Grieks: peirasmos) op aarde te weerstaan (1 Korintiërs 10:13¹¹⁰).

VII. GEBED (8 min.)

Bid met elkaar als antwoord op wat God zegt. Laat iedereen in de kring om de beurt (in één of twee zinnen) naar God toe reageren op wat hij in deze bijeenkomst van Hem leerde.

Bid met elkaar voor elkaar (Romeinen 15:30) en voor anderen (Kolossenzen 4:12).

VIII. VOLGENDE BIJEENKOMST (2 min.)

Deel de voorbereiding en de studie voor de volgende keer uit.

---

¹⁰⁴ **1 Timoteüs 5:19** Geef alleen gehoor aan een aanklacht tegen een oudste als die bevestigd wordt door ten minste twee getuigen.

¹⁰⁵ **1 Timoteüs 6:9-10** 9 Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan. 10 Want de wortel van alle kwaad is geldzucht. Door zich daaraan over te geven, zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben ze zichzelf veel leed berokkend.

¹⁰⁶ **Jakobus 5:1-5** 1 En nu iets voor u, rijken! Weeklaag en jammer om de rampspoed die over u komt. 2 Uw rijkdom is verrot en uw kleding is door de mot aangevreten. 3 Uw goud en zilver is verroest, en die roest zal tegen u getuigen en als een vuur uw lichaam verteren. U hebt uw schatkamers gevuld, hoewel de tijd ten einde loopt. 4 Hoor de klacht van het loon dat u de arbeiders die uw velden maaiden hebt onthouden. Het geroep van de maaiers is tot de Heer van de hemelse machten doorgedrongen. 5 U hebt op aarde in weelde gebaad en losbandig geleefd, u hebt uzelf vetgemest voor de slachttijd.

¹⁰⁷ **1 Johannes 2:15-17** 15 Heb de wereld en wat in de wereld is niet lief. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem, 16 want alles wat in de wereld is – zelfzuchtige begeerte, afgunstige inhaligheid, pronkzucht –, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld. 17 De wereld met haar begeerte gaat voorbij, maar wie Gods wil doet blijft tot in eeuwigheid.

¹⁰⁸ **1 Timoteüs 6:7-8** 7 Wij hebben niets in deze wereld meegebracht en kunnen er ook niets uit meenemen. 8 Wij hebben voedsel en kleren, laten we daar tevreden mee zijn.

---

¹⁰⁹ **Jakobus 1:14-15** 14 Iedereen komt in verleiding door zijn eigen begeerte, die hem lokt en meesleept. 15 Is de begeerte bevrucht, dan baart ze zonde; en is de zonde volgroeid, dan brengt ze de dood voort.

¹¹⁰ **1 Korintiërs 10:13** U hebt geen beproevingen (of: verzoeking) te doorstaan die niet voor mensen te dragen zijn. God is trouw en zal niet toestaan dat u boven uw krachten wordt beproefd (of: verzocht): hij geeft u mét de beproeving (of: verzoeking) ook de uitweg, zodat u haar kunt doorstaan.